

אב תשע"ז

בס"ד

בחינה בהלכות דרך ארץ

הוראות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – לא יבדק והנבחן יוזמן לוועדת משמעת.
3. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
4. חלק א' - עיון - 7 שאלות, חובה לענות על 6 מתוך 7 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 6 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן בעיגול סביב 6 התשובות שמבקש לבדוק.
5. חלק ב' - בקיאות - חובה לענות על 2 מתוך 3 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן בעיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
6. חלק ג' - יישום - חובה לענות על 2 מתוך 3 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
7. בחלק א' - עיון - יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
8. בחלק ב' - בקיאות - יש לציין את דעת השו"ע, הרמ"א, ונו"כ.
9. בחלק ג' - יישום - יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
10. יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 6 שאלות מתוך 7 שאלות

1. א. בעל שבי"ד פסקו שחייב לגרש, הגדר מתי כופין בשוטים. ואם לא, באיזה צעדים בי"ד יכול לנקוט?
ב. מתי לכו"ע כופין בשוטים?
ג. כשבי"ד כופה איזה חיוב כתובה משלם?
2. א. הוציא שטר עיסקא על היררשים כיצד דנים בו?
ב. הבא לפחות חמשה מקרים שנפרעין מיתומים קטנים?
3. א. ראובן שפגע בחברו או ברבו עד כמה פעמים צריך לחזר אחריו לבקש את סליחתו?
ב. מתי אין חייב להתפייס, ומדוע?
ג. האם מותר למסור דין לשמים?
4. א. שתי שטרות היוצאות על שדה אחד על שם קונה אחד, שטר אחד מכר והשני מתנה או איפכא איזה שטר קובע?
ב. מה הדין אם שניהם מכר או שניהם מתנה?
5. א. "קיי"ל אסור לאדם להורות בפני רבו" - מי נחשב רבו, ועד כמה המרחק, ובאיזה הלכות?
ב. האם מותר לפוסקים לחלוק על פוסקים מדורות קודמים: פרט.
ג. באלו אופנים מותר להורות בפני רבו?

6. א. טוען הבר מצרא שהמוכר עשה קנוניא עם הלוקח והפקיע את מחיר הקרקע, פרט הדינים ע"פ טענות הבר מצרא?
 ב. הבא לפחות ד' מקרים שאין דין בר מצרא?
7. א. מהם ההבדל בהגדרה בין שכיר יום לקבלן, והאם יש הבדלים לעניין חיוב תשלום העבודה בזמנו?
 ב. באלו מקרים אין בעל הבית עובר בבל תלין?

חלק ב' – בקיאות

יש לענות על 2 שאלות מתוך 3 שאלות

8. האם מותר לעשות שותפות או משא ומתן עם גויים? (פרט: מי, מתי)
9. כיבוד אב ואם:
 א. אב עני שאין לו כדי פרנסתו ויש לו בן יחיד או כמה בנים האם מחוייבים לפרנסו? ועד כמה?
 ב. קי"ל כבוד אביו קודם לכבוד אמו. מתי אין אין עדיפות לאביו. ומתי אמו קודמת?
10. ראובן שהלך בשוק ומצא מוצרים במחיר מבצע מיוחד שנים במחיר אחד, ולאחר שקנה התברר לו שהחפצים גנובים, מה הדין במקרה דלהלן:
 א. בגנב שאינו מפורסם?
 ב. בגנב מפורסם?
 ג. באלו מקרים לא עשו תקנת השוק?

חלק ג' – יישום

יש לענות על 2 שאלות מתוך 3 שאלות

11. דיירי הבנין קיבלו היתרי בניה להוסיף לכל שכן 38 מטרים, והדייר העליון קיבל על הגג תוספת קומה. לאחר הבניה של השכנים התעוררו כמה בעיות:
 בגג של התוספת של השכנים בנה הדייר העליון מרפסת גדולה, ולאחר שהדייר שוטף את דירתו ומוציא את המים למרפסת, וכן כאשר יורדים גשמים, נוטפים המים לדייר מלמטה. על מי חל חובת תיקון הגג?
 כמו כן הדייר העליון שבנה תוספת על גגו ברצונו לחלק את הדירה לשתי יחידות, השכנים בבנין מתנגדים. הסבר את טענות הצדדים ומה הדין?
12. א. ראובן התקשר לשמעון כדי לברר על בחור לשידוכין, ושמעון יודע על המדובר חסרונות או מומין בכמה נושאים, מה מותר לשמעון לספר לראובן מעצמו ומה רק לענות תשובה כאשר נשאל?
 ב. כני"ל כאשר ראובן שואל על המחותן, ויודע חברו שהמחותן אינו עומד בסיכומים שמסכמים עמו?
 ג. האם יש הבדל בדינים דלעיל סעיף א, ב, אם כבר נשתדך או לא?
13. א. ראובן שהינו בעל גמ"ח כספים המוגבל לתת מספר הלוואות ובאו לפניו כמה בקשות למי יש לו להקדים במקרים דלהלן: גבר ישראל, נכרי ברבית, אשה, עני ועשיר, אביו, ורבו?
 ב. ראובן יושב לומד תורה ושמעון נגש אליו לבקש הלוואה האם יפסיק מלימודו לטפל בבקשתו?